

Sygn. akt IV KK 486/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

Protokolant Anna Kowal

w sprawie M. G. i M. P.

skazanych na podstawie z art. 291 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu - w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 10 lutego 2017 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
korzyść skazanych

od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 4 kwietnia 2016 r., sygn. akt II K (...),

I. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej M. G. i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. postępowanie przeciwko M. G. umarza i w tej części kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa;

II. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej M. P. w zakresie czynu opisanego w pkt 6 wyroku i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. postępowanie w tym zakresie umarza i w tej części kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

M. G. został oskarżony o to, że w dniu 14 sierpnia 2014 r. w K. pomógł w zbyciu systemu nagłaśniającego marki Monacor TXA 400 o wartości 500 zł pochodzącego z kradzieży z włamaniem do budynku plebanii parafii p.w. N. w G. na szkodę ww. parafii oraz A. P., zaistniałej w dniu 11 sierpnia 2014 r. w G., tj. o przestępstwo z art. 291 § 1 k.k.

M. P. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 11 sierpnia 2014 r. w K. pomógł w zbyciu systemu nagłaśniającego marki Monacor TXA 110 o wartości 850 zł i telefonu komórkowego marki Samsung Grand Neo o nr IMEI: (...) wraz z kartą pamięci o wartości 700 zł, pochodzących z kradzieży z włamaniem do budynku plebanii parafii p.w. N. w G., na szkodę ww. parafii oraz A. P., zaistniałej w dniu 11 sierpnia 2014 r. w G., przy czym czynu tego dopuścił się w okresie 5 lat po odbyciu, co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne,
2. w okresie od 11 do 14 sierpnia 2014 r. w K., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, pomógł w ukryciu, a następnie pomógł w zbyciu systemu nagłaśniającego marki Monacor TXA 400 o wartości 500 zł, pochodzącego z kradzieży z włamaniem do budynku plebanii parafii p.w. N. w G. na szkodę ww. parafii oraz A. P., zaistniałej w dniu 11 sierpnia 2014 r. w G., przy czym czynu tego dopuścił się w okresie 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne.

Do aktu oskarżenia prokurator dołączył wnioski w trybie art. 335 § 1 k.p.k.

Przedmiotowym aktem oskarżenia zarzuty postawiono także B. P., którego sprawę wyłączono do odrębnego postępowania, w toku, którego dopuszczono dowód z opinii biegłego z zakresu wyceny ruchomości, któremu polecono dokonanie wyceny wartości przedmiotowego sprzętu nagłaśniającego MONACOR oraz telefonu komórkowego Samsung. W opinii biegły określił, że szacunkowa wartość systemu nagłaśniającego MONACOR TXA 400 wynosiła 460 zł, zaś telefonu komórkowego Samsung – 600 zł (k. (...) akt sprawy o sygn. II K ../16).

W tej sytuacji prokurator zmodyfikował zarzuty aktu oskarżenia przeciwko M. G. i M. P., poprzez określenie wartości systemu nagłaśniającego MONACOR TXA 400 na kwotę 460 zł, zaś telefonu komórkowego Samsung – 600 zł.

Uwzględniając zmodyfikowany wniosek prokuratora i orzekając w trybie art. 335 § 1 k.p.k., Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt II K (...) uznał:

1. oskarżonego M. G. za winnego popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu, z tym ustaleniem, że wartość systemu nagłaśniającego marki MONACOR TXA 400 wynosi 460 zł, tj. popełnienia przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 291 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 1, 2, 3 k.k. karę grzywny w rozmiarze 50 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł,
2. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k. w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 393) w zw. z art. 4 § 1 k.k. – wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego M. G. w pkt 1 wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata;
3. na podstawie art. 73 § 2 k.k. w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 4 § 1 k.k. poddał oskarżonego M. G. pod dozór kuratora,
4. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 4 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczył oskarżonemu M. G. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 12.12.2014 r. uznając, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dziennym stawkom grzywny,
5. oskarżonego M. P. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. 1 aktu oskarżenia czynu z tym ustaleniem, że wartość telefonu komórkowego marki Samsung Grand Neo o nr IMEI: (...) wraz z kartą pamięci wynosi 600 złotych, tj. popełnienia przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 291 § 1 k.k. wymierzył mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 1, § 2 i § 3 k.k. - karę grzywny w rozmiarze 90 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł,
6. oskarżonego M. P. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. 2 aktu oskarżenia czynu, z tym ustaleniem, że wartość systemu nagłaśniającego

marki Monacor TXA 400 wynosi 460 złotych, tj. popełnienia przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 291 § 1 k.k. wymierzył mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 1, § 2 i § 3 k.k. - karę grzywny w rozmiarze 90 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł,

7. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r., o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego M. P. kary pozbawienia wolności i jako karę łączną wymierzył mu rok pozbawienia wolności.

8. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt. 1 k.k. w brzmieniu wskazanych przepisów sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności warunkowe zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata,

9. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i art. 86 § 2 k.k. w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego M. P. kary grzywny i jako karę łączną grzywny wymierzył mu 90 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł,

10. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 4 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny zaliczył oskarżonemu M. P. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 12 grudnia 2014 r., uznając, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dziennym stawkom grzywny,

11. na podstawie § 14 ust. 2 pkt. 1 i § 16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. P. z Kancelarii Adwokackiej w K. kwotę 576 zł tytułem

wynagrodzenia za obronę z urzędu obwinionego M. G. (w wyroku Sądu Rejonowego w K. zastosowano podwójne oznaczenie „pkt 10”),

12. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego M. G. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1297 zł tytułem kosztów sądowych, w tym kwotę 180 zł tytułem opłaty od kary pozbawienia wolności oraz kwotę 100 zł tytułem opłaty od kary grzywny,

13. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego M. P. od ponoszenia kosztów sądowych w całości na rzecz Skarbu Państwa.

Wyrok nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 12 kwietnia 2016 r.

Kasację od tego orzeczenia wywiódł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny.

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił wyrokowi rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu dołączonych do aktu oskarżenia wniosków prokuratora i wydaniu na posiedzeniu w dniu 4 kwietnia 2016 r. wyroku skazującego M. G. za czyn z art. 291 § 1 k.k. popełniony w dniu 14 sierpnia 2014 r., gdzie wartość mienia wynosiła 460 zł oraz wyroku skazującego M. P. za czyn z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od 11 do 14 sierpnia 2014 r., gdzie wartość mienia wynosiła 460 zł, tj. z rażącą obrazą przepisu prawa materialnego – art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., gdyż w dacie orzekania przez Sąd w niniejszej sprawie zachowania M. G. i M. P. wyczerpały znamiona wykroczenia z art. 122 § 1 kw., bowiem w zw. z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) wartość mienia będącego przedmiotem paserstwa nie przekraczała $\frac{1}{4}$ minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r.

W konkluzji Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej M. G. i umorzenie wobec niego postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 kw., z uwagi na przedawnienie karalności wykroczenia;

- uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej M. P., poza pkt 5 wyroku i umorzenie wobec niego postępowania z pkt 6 wyroku na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 kw., wobec przedawnienia karalności wykroczenia, oraz przekazanie sprawy w pozostałym zakresie Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżony kasacją wyrok został wydany z rażącym naruszeniem przepisów prawa karnego procesowego i materialnego wskazanych w zarzucie kasacji. Bezspornym jest, że skierowanie przez prokuratora do sądu wniosku w trybie art. 335 § 1 k.p.k. o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy nakłada na sąd obowiązek poddania kontroli takiego wniosku pod względem jego poprawności zarówno w zakresie formalnym, jak i merytorycznym. Przedmiotem tego rodzaju kontroli powinna być także kwestia zgodności wszystkich propozycji zawartych we wniosku z regułami obowiązującego prawa materialnego, w tym również właściwej oceny proponowanych kar, czy środków probacyjnych. Instytucja skazania bez rozprawy zakłada bowiem nie tylko uzgodnienie poddania się przez oskarżonego takiemu skazaniu, ale także zaakceptowanie przez niego wszystkich mających być objętych tym skazaniem określonych reakcji karnoprawnych. Uwzględnienie wniosku prokuratora uzgodnionego uprzednio z oskarżonym o skazanie go bez rozprawy w określony sposób (art. 335 § 1 k.p.k. i art. 343 § 1 k.p.k.) może nastąpić tylko wtedy, gdy wniosek taki odpowiada wszystkim warunkom formalnym i merytorycznym. Stwierdzenie wadliwości wniosku lub potrzeby dokonania jakiegokolwiek zmiany w jego treści winno doprowadzić w pierwszej kolejności do podjęcia próby w toku posiedzenia uzgodnienia pomiędzy prokuratorem a oskarżonym odpowiedniej modyfikacji wniosku, zwłaszcza w kierunku postulowanym przez sąd w razie stwierdzenia takiej wadliwości – lub winno prowadzić do skierowania sprawy do rozpoznania na rozprawie, na zasadach ogólnych (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 maja 2011 r., IV KK 126/11, Lex nr 817549, z dnia 26 września 2011 r., II KK 197/11, Lex nr 960525, z dnia 26 października 2011 r., IV KK 283/11, Lex nr 1027194, z dnia 23 lutego 2012 r., III KK

386/11, Biul. PK 2012/2, poz. 17).

Uwzględniając w całości zamieszczony w akcie oskarżenia i uzgodniony z oskarżonymi M. G. i M. P. wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie stosownych kar, Sąd Rejonowy w K. nie dostrzegł jednak zasadniczej i implikującej merytoryczną ocenę trafności tego wniosku kwestii.

Mianowicie tego, że zgodnie z przepisem art. 2 pkt 6, ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, który obowiązuje od dnia 9 listopada 2013 r., art. 122 § 1 kw. otrzymał brzmienie, iż kto nabywa mienie, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży lub przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza $\frac{1}{4}$ minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Równocześnie nie ulega wątpliwości, że stosownie do treści § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2015 r. w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r. (Dz. U. 2015 r., poz. 1385) od dnia 1 stycznia 2016 r. wysokość minimalnego wynagrodzenia ustalono na kwotę 1850 zł. Poza sporem jest zatem to, że jej $\frac{1}{4}$ wynosi 462,50 zł.

Mając te regulacje na względzie bezspornym jest, że czyny przypisane M. G. i M. P. polegające na tym, że w dniu 14 sierpnia 2014 r. oraz w okresie od 11 do 14 sierpnia 2014 r. w K. pomogli w zbyciu systemu nagłaśniającego marki Monacor TXA 400 o wartości 460 zł pochodzącego z kradzieży z włamaniem w chwili orzekania stanowiły jedynie wykroczenia z art. 122 § 1 kw. Okoliczność ta implikowała po stronie Sądu Rejonowego w K. obowiązek stosowania art. 4 § 1 k.k. i zmianę oceny karnoprawnej czynu z przestępstwa z art. 291 § 1 k.k., na wykroczenie określone w art. 121 § 1 kw. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2014 r., III KK 199/14, LEX nr 1488797).

Sąd Rejonowy w K. nie dostrzegając dokonanej z dniem 9 listopada 2013 r. zmiany stanu prawnego i akceptując wniosek prokuratora o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy, a w następstwie skazując M. G. i M. P. za przestępstwa, uczynił to z rażącą obrazą przepisów prawa procesowego oraz prawa materialnego, tj. art. 335 § 1 k.p.k. w zw. z art. 343 § 7 k.p.k. oraz art. 291 §

1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Nie ulega przy tym wątpliwości, że naruszenie wskazanych przepisów istotnie wpłynęło na treść zapadłego orzeczenia w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k.

Jednocześnie stwierdzić należy, że w odniesieniu do wskazanych czynów doszło już do przedawnienia orzekania. Stosownie bowiem do treści art. 45 § 1 kw. karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok, a jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu. Jak wynika z akt sprawy do popełnienia zarzucanych oskarżonym czynów miało dojść w dniu 14 sierpnia 2014 r. oraz w okresie od 11 do 14 sierpnia 2014 r., tym samym upłynął już dwuletni okres przedawnienia wskazany w zdaniu drugim przywołanego przepisu. Przepis § 2 art. 45 kw. przewiduje, co prawda, że w razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia, przedawnienie biegnie od daty uchylenia rozstrzygnięcia, jednakże - jak wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego - tylko wtedy, gdy w dacie uchylenia orzeczenia nie upłynął jeszcze okres przedawnienia karalności (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2002 r., I KZP 15/02, OSNKW 2002, nr 7-8, poz. 49; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r., II KK 219/12, LEX nr 1220803).

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 kw. postępowanie w sprawie M. G. umorzył w całości, natomiast w stosunku do M. P. uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 kw. postępowanie umorzył w zakresie czynu jednostkowego opisanego w pkt 6 wyroku.

Warto przypomnieć, że kary jednostkowe pozbawienia wolności i grzywny orzeczone za ten czyn w zaskarżonym wyroku, wespół z tego samego rodzaju karami orzeczonymi za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k. przypisane M. P. w pkt 5 tegoż wyroku, zostały objęte wymierzoną temu oskarżonemu karą łączną pozbawienia wolności, której wykonanie zostało warunkowo zawieszone (pkt 7, 8) oraz karą łączną grzywny (pkt 9).

W konsekwencji fakt umorzenia postępowania w odniesieniu do czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 6, spowodował utratę *ex lege* mocy wskazanych kar łącznych orzeczonych M. P. (art. 575 § 2 k.p.k. w zw. z art. 568a § 1 pkt 1

k.p.k.). Trzeba jednocześnie wyraźnie stwierdzić, że zawarte w zaskarżonym wyroku orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej pozbawienia wolności odnosi się również do każdej kary jednostkowej, która stanowiła składową orzeczonej kary łącznej. Sąd Najwyższy, aprobując ugruntowaną w tej mierze linię orzeczniczą (zob. post. SN z 13 marca 2014 r., IV KK 54/14, Prok. i Pr. – wkł 2014/6/2), wyraża pogląd, że praktyka, polegająca na zamieszczaniu przy poszczególnych karach jednostkowych rozstrzygnięć o zastosowaniu do każdej z nich dobrodziejstwa z art. 69 k.k., byłaby przejawem całkowicie zbędnego formalizmu.

Oznacza to *in concreto*, że karze pozbawienia wolności wymierzonej M. P. za czyn z pkt 5 towarzyszy orzeczenie o warunkowym zawieszeniu jej wykonania na okres próby wskazany w pkt 8 zaskarżonego wyroku, które w tym kontekście w dalszym ciągu pozostaje w obrocie prawnym, mimo, że kara łączna pozbawienia wolności uległa rozwiązaniu. Pozostaje również w mocy zawarte w zaskarżonym wyroku orzeczenie o zaliczeniu oskarżonemu na poczet wymierzonej kary grzywny okresu jego rzeczywistego pozbawienia wolności, z tym, że odnosi się ono do kary grzywny jednostkowej orzeczonej w pkt 5.

Wyeliminowanie zasygnalizowanych w kasacji uchybień, których dopuścił się Sąd Rejonowy w K. uczyniło zbędnym uwzględnienie wniosku kasacyjnego o uchylenie zaskarżonego wyroku w pozostałym zakresie dotyczącym M. P. do ponownego rozpoznania, ponieważ orzeczenie dotyczące przestępstwa opisanego w pkt 5 uwzględniało wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k., który został zaakceptowany przez oskarżonego.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. orzekł jak w dyspozytywnej części wyroku, przy czym rozstrzygnięcie o kosztach postępowania oparto o art. 118 § 2 k.p.s.w.

r.g.